

Forskningspolitiskt nyhetsbrev från Nationella sekretariatet för genusforskning med perspektiv på genus och forskningspolitik

Osäker framtid för genusforskning när ALI läggs ner

Regeringens beslut att lägga ner, Arbetslivsinstitutet, ALI, till sommaren har upprört många. Kritikerna hävdar att den snabba nedläggningen slår värdefulla forskningsmiljöer i spillror. Många av de 220 anställda forskarna vid ALI kommer att få svårt att på kort varsel söka anslag och hitta nya huvudmän.

På ALI är genusforskning central inom flera forskningsområden som till exempel hälsa, arbetsmarknad, regional utveckling och arbetsorganisation.

Genusforskaren Lena Petterson tror inte att någon särskild satsning för att ta vara på genusforskningen vid ALI kommer att ske eftersom den är spridd över ALI:s verksamhetsorter och till stor del

är integrerad inom alla forskningsfält

– Genusforskningen är spridd på de olika orterna från norr till söder, inte regionalt eller lokalt ihopklumpad. Därför tror jag inte att genusforskningen direkt är prioriterad.

Arbetsmarknadsdepartementet menar att nedläggningen blir bättre för arbetslivsforskningen.

– Största vinsten tror jag att arbetslivsforskningen gör. Den kommer att bemötas med ännu större respekt. Vi tycker inte att regeringen ska ha myndigheter som med regleringsbrev har hand om forskning, säger Eva Uddén Sonnegård, statssekreterare på Arbetsmarknadsdepartementet.

SIDAN 4

Flera öppningar för genusforskare i FP7

– Sjunde ramprogrammet har inte många utlysningar för genusforskning, men däremot många områden där genus är aktivt. Bli inte skrämdd av språket. Även om inte genus finns med så inkluderar forskningen både män och kvinnor.

Det sa professor Gabriele Griffin från Yorks universitet vid Vetenskapsrådets seminarium i december där flera föreläsare gav råd om vad genusforskare ska tänka på i sina ansökningar och hur ett projekt kan ros iland.

Gabriele Griffin konstaterar att det är bättre för genusforskare att aktivt leta efter en möjligt plats för forsknings-

projekt än att vänta på en särskild utlysning.

I det första arbetsprogrammet för det tematiska området ”socioekonomiska vetenskaper och humaniora” som gäller för 2007 finns genusaspekter med i tio utlysningar – i allt från jordbruksforskning till livsstilsstudier.

– Genusforskare kan på så sätt samarbeta med andra forskare, betonar Johannes Klumpers, chef för den nya enheten Scientific culture and gender (vetenskaplig kultur och genus) vid EU-kommissionens generaldirektorat för forskning.

SIDAN 2

Foto: Lars-Erik Bystrom

Mikael Sjöberg, generaldirektör för ALI, tycker att nedläggningen är ett olyckligt beslut.

Höjda fakultetsanslag hot mot genusforskningen

Regeringens satsning på höjda fakultetsanslag hotar genusforskningen. När konkurrensen om forskningsmedel på ett lärosäte ställer olika discipliner mot varandra är det de så kallade mjuka ämnena som får stryka på foten. Det skriver socialdemokraten Magdalena Streijffert i en debattartikel.

SIDAN 7

Dynamisk genusmiljö i Uppsala

Centrum för genusvetenskap i Uppsala får bra betyg i en utvärdering. Överväg att inrätta en professur i genusvetenskap, rekommenderar utvärderarna.

SIDAN 6

Konkurrensfördelar för genusforskning

Hur beroende är egentligen genusforskningen av särskilda institutioner?

Det finns förstås inget enkelt svar på den frågan.

Bilden av katastrof för genusforskningen kan lätt målas upp när Arbetslivsinstitutet läggs ned, åtminstone för genusforskningen inom arbetslivsområdet eller i alla händelser för enskilda genusforskare. För arbetslivsforskningen inom genusforskningen och/eller genusforskningen inom arbetslivsforskningen lämnar en institutions nedläggning spår.

Men generellt är genusforskningen inte så institutionsberoende som man ibland gärna vill tro. Genusforskning bedrivs huvudsakligen inom så kallade stora miljöer med pluralism i forskningen. Mångfalden i en forskningsmiljö spelar tillsyns en viktig roll för att stimulera en konkurrenskraftig genusforskning.

Liknande gäller för området inom vilket genusforskare kan hitta ekonomiskt stöd till sin forskning. Sök i mångfalden av utlysningar, råder EU:s experter på utlysningar inom FP7. Genusforskare har en tillgång, menar de, med flera ämnes- och områdeskompetenser och borde ha stora konkurrensfördelar.

Pluralism är alltså inte bara en förutsättning för att stimulera god genusforskning. Den är också en tillgång för genusforskningen.

Anne-Marie Morhed
Föreståndare för Nationella sekretariatet för genusforskning

Flera öppningar för genusforskare i FP7

Av Bosse Parbring

Det kan bli lättare för genusforskare att söka pengar från EU:s forskningsprogram framöver. Det sjunde ramprogrammet drog igång strax före jul och sträcker sig till 2013. I de första utlysningarna av forskningsmedel finns genusperspektiv med som en viktig forskningsaspekt i många sammanhang.

Även om inga stora satsningar på utlysningar av forskningsmedel med genusperspektiv som huvudtema syns till ännu, så har genusaspekter lyfts fram mer i det sjunde ramprogrammet jämfört med tidigare ramprogram.

I det första arbetsprogrammet för det tematiska området "socioekonomiska vetenskaper och humaniora" som gäller för 2007 finns genusaspekter med i tio utlysningar – i allt från jordbruksforskning till livsstilsstudier. Dessutom kräver kommissionen generellt att genusaspekter ska behandlas i alla forskningsprojekt där det kan anses vara relevant.

– Genusforskare kan på så sätt samarbeta med andra forskare, betonar Johannes Klumpers, chef för den nya enheten Scientific culture and gender (vetenskaplig kultur och genus) vid EU-kommissionens generaldirektorat för forskning.

Anpassar kostymen för FP7

Kommissionen gjorde i höstas en större omorganisering av forskningsadministrationen. Direktoratet slogs samman, enheter lades ner, nybildades och slogs ihop. Allt för att anpassa kostymen till det nya sjunde ramprogrammet som är betydligt mer omfattande än tidigare ramprogram. Budgeten för administrationen är dock inte större än tidigare.

Enheten som tidigare hette Women and science (kvinnor och vetenskap) är nu sammanslagen med andra frågor och heter Scientific culture and gender. Enheten ingår i sin tur i direktoratet Science, economy and society (vetenskap, ekonomi och samhälle) och är en sammanslagning av de två direktoraten

Fakta om FP7

Det sjunde ramprogrammet, FP7, består av fyra huvudavdelningar med verksamheter som utgör fyra specifika program, plus ett särskilt femte program om kärnforskning. I den avdelning som kallas *Samarbete* samlas forskningsprojekt under tio olika tematiska områden:

- Hälsa
- Livsmedel, jordbruk och bioteknik
- Informations- och kommunikationsteknik
- Nanovetenskap, nanoteknik, material och ny produktionsteknik
- Energi
- Miljö (inklusive klimatförändringar)
- Transport (inklusive aeronautik)
- Samhällsvetenskap och humaniora
- Säkerhet
- Rymden

I avdelningen *Idéer* finns det nya europeiska forskningsrådet som ska stödja grundforskning, i avdelningen *Människor* finns Marie Curie-åtgärder som stödjer forskarrörlighet och i avdelningen *Kapaciteter* stöds forskningens infrastruktur och dialog med det omgivande samhället. Där finns satsningar på genusforskning och jämställdhet. Källa: www.europaprogrammen.se

– Vad gäller genusforskning finns det nu ett ställe att vända sig till, säger Johannes Klumpers vid EU-kommissionen.

för samhällsvetenskap/humaniora och vetenskap i samhället.

Enheten Scientific culture and gender har fått ett samordnande ansvar för genusforskning i ramprogrammet, även den forskning som finns inom tematiska området ”socioekonomiska studier och humaniora”. Tidigare har enheten bara ägnat sig åt policyfrågor kring forskning och inte bedömning av forskningsansökningar. Men nu blir det både och.

– Vad gäller genusforskning finns det nu ett ställe att vända sig till, säger Johannes Klumpers. De som tidigare arbetade med genusforskning inom samhällsvetenskap och humaniora i sjätte ramprogrammet sitter nu hos oss. Det är förmodligen en förbättring för genusforskare.

Det gäller dock främst samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning. Inom de tematiska områdena hälsa och energi finns krav på genusperspektiv också och där behandlas forskningen inom respektive område.

Jämställdhetsarbete fortsätter

Tidigare har Johannes Klumpers och hans medarbetare till största delen arbetat för satsningar på jämställdhet,

det vill säga att få fler kvinnliga forskare att delta i EU:s ramprogram. Det arbetet fortsätter i sjunde ramprogrammet även om det inte längre nämns så mycket från centralt håll.

– Det läggs större vikt på arbetsprogrammen, säger Johannes Klumpers. Om arbetsprogrammen tycker att jämställdhet och genusaspekter är viktiga ska det finnas med. Men det betyder att det kan hända att det inte finns med.

I sjätte ramprogrammet var det obligatoriskt att bifoga en jämställdhetsplan till ansökningarna. Det kravet är nu borttaget även om möjligheten fortfarande finns.

– Anledningen är att en analys som vi gjort har visat att det är få projekt som gör något vettigt av jämställdhetsplanerna, säger Johannes Klumpers. Det finns de som gör det, men då antar vi att de kommer att göra det även i fortsättningen. Det blir därför förmodligen färre jämställdhetsplaner i sjunde ramprogrammet, men de som görs blir bra.

I riktlinjerna för projektutlysningarna står det dock att vid en eventuell förhandling om kontrakt kommer kommissionen att lägga stor vikt vid jämställdhet när projektet exempelvis anställer doktorander.

Mål för jämställdhet

Även om ansträngningar görs för att få fler kvinnliga forskare att delta i EU:s forskningsprogram finns det inget mål för hur fördelningen mellan män och kvinnor bör se ut.

För experter och utvärderare finns dock ett mål om att båda könen ska vara representerade till minst 40 procent. Det målet finns kvar i sjunde ramprogrammet men har ännu inte uppnåtts.

De så kallade rådgivningsgrupperna har dock för första gången uppnått 40-procentsmålet i genomsnitt, vilket betyder att vissa grupper ligger under 40 procent och andra över.

Så lyckas du i FP7!

Av Inga-Bodil Hermansson

– Sjunde ramprogrammet har inte många utlysningar för genusforskning, men däremot många områden där genus är aktivt. Bli inte skrämmd av språket. Även om inte genus finns med så inkluderar forskningen både män och kvinnor. Det sa professor Gabriele Griffin från Yorks universitet vid Vetenskapsrådets seminarium i december där flera föreläsare gav råd om vad genusforskare ska tänka på i sina ansökningar och hur ett projekt kan ros iland.

Gabriele Griffin konstaterar att det är bättre för genusforskare att aktivt leta efter en möjligt plats för forskningsprojekt än att vänta på en särskild utlysning.

EU-kommissionen vill att forskningen ska stärka och bredda horisonten. Därför ingår bland annat genusforskning och genusperspektiv i forskningspolicy och program, liksom även ambitionen att stärka kvinnors roll inom forskning.

– Leta i underkategorier till prioriterade områden. Gör dig synlig inom andra områden än genusforskning och fundera över genusaspekten i andra forskningsfält, säger Gabriele Griffin.

Johan Lindberg är svensk kontaktperson för flera områden i sjunde ramprogrammet på enheten för europaprogram på Vinnova. Enligt honom tar det minst ett år från idé till projektstart. Omkring ett halvårs förberedelse, sedan ett halvårs utvärdering och kontraktsförhandling.

– Ta emot den hjälp som finns på kommissionen, hos Vinnova och av erfarna kollegor. Bearbeta projektuppslaget, leta fram de lämpligaste programmen och anpassa projektidén till ett aktuellt program. Skapa sedan ett strategiskt bra partnerskap och fyll i ansökan med rätt formuleringar, säger han.

Gabriele Griffin rekommenderar att kontakta ansvarig forskningshandläggare på kommissionen för att rådgöra om hur ansökan kan utformas och om det kan finnas öppningar för en ansökan som inte helt stämmer med den aktuella utlysningen.

Osäker framtid för genusforskningen när Arbetslivsinstitutet läggs ner

Av Inga-Bodil Hermansson

Foto: Lars Erik Byström

– Arbetslivsinstitutet i
arbetsliv, säger Mikael
Arbetslivsinstitutet som

Genusforskning bedrivs inom flera av Arbetslivsinstitutets forskningsfält. Om ett halvår läggs institutet ner och arbetslivsforskningen måste finna nya plattformar. Regeringen anser att nedläggningen säkrar forskningens kvalitet. Men kritikerna hävdar att beslutet slår undan benen för fungerande forskningsmiljöer.

Regeringens beslut att lägga ner, Arbetslivsinstitutet, ALI, har upprört många. Kritikerna hävdar att den snabba nedläggningen slår värdefulla forskningsmiljöer i spillror. Många av de 220 anställda forskarna vid ALI kommer att få svårt att på kort varsel söka anslag och hitta nya huvudmän. En plan för avveckling är snart klar och den 31 juni ska institutets portar stängas för gott.

På ALI är genusforskning central inom flera forskningsområden som till exempel hälsa, arbetsmarknad, regional utveckling och arbetsorganisation. Förra året inleddes nya forskningsprogram för att arbeta mer med genusperspektiv och en större samlad satsning gjordes för att förmedla institutets forskning om köns- och genusrelationer genom projektet "Genusåret 2006". Både Lena Pettersson och Alma Persson,

forskare respektive doktorand inom genus, arbete och organisation på ALI i Norrköping, har arbetat med Genusåret, Lena Pettersson som projektledare

– Vi har befunnit oss i en expansionsfas som har gett nya samarbeten och kontakter som kunde ha lett framåt. Så på det sättet är det extra tråkigt med beskedet, säger Alma Persson.

Lena Pettersson tror inte att någon särskild satsning för att ta vara på genusforskningen vid ALI kommer att ske eftersom den är spridd över ALIs verksamhetsorter och till stor del är integrerad inom alla forskningsfält

– Genusforskningen är spridd på de olika orterna från norr till söder, inte regionalt eller lokalt ihopklumpad. Därför tror jag inte att genusforskningen direkt är prioriterad.

Arbetsmarknadsdepartementet menar att nedläggningen blir bättre för arbetslivsforskningen. En del av forskningen vid ALI finansieras redan i dag av forskningsmedel som söktes i konkurrens. Men framöver kommer all arbetslivsforskning att konkurrera om anslag med annan forskning och riskerar inte att utsättas för statlig inblandning.

– Största vinsten tror jag att arbetslivsforskningen gör. Den kommer att

bemötas med ännu större respekt. Vi tycker inte att regeringen ska ha myndigheter som med regleringsbrev har hand om forskning, säger Eva Uddén

Lena Pettersson,
genusforskare,
Arbetslivsinstitutet

Foto: Arbetsmarknadsdepartementet

har betytt mycket för svenskt arbetsliv. Sjöberg, generaldirektör för ALI, berättar om utmaningar och framgångar när man lägger ner till sommaren.

– När man avvecklar en myndighet är det inte särskilt lyckosamt om det tar lång tid, utan att det går snabbt och effektivt, säger statssekreterare Eva Uddén Sonnegård.

– Är det att forskningen ligger vid en myndighet som är problemet eller är det själva forskningen som är lite obehaglig? undrar socialdemokraten Louise Malmström.

Sonnegård, statssekreterare på Arbetsmarknadsdepartementet.

Flera lärosäten på de orter där ALI finns har i skrivelser till regeringen ansökt om pengar för att ta emot arbetslivsforskningen. Regeringen kommer nu att bistå med upp till 60 miljoner kronor för att underlätta övergången till universitet och högskolor.

Skattebetalarnas pengar

– Sedan är ju frågan om det är mycket eller lite pengar. Varje forskare kostar cirka en miljon per år, säger Mikael Sjöberg, generaldirektör för ALI.

Även om han beklagar nedläggningsen poängterar han att regeringen har rättighet och skyldighet att ständigt se över myndighetsstrukturer.

– Det är ett sätt att bedriva effektiv förvaltning, och det är skattepengar det handlar om. Sedan är det ju ingen hemlighet att jag tycker att det är ett olyckligt beslut. ALI har betytt och skulle ha betytt mycket för svenskt arbetsliv, säger Mikael Sjöberg.

Huvudsaken är att forskningen räddas och finns kvar, även om det inte sker i nuvarande form, anser Louise Malmström, socialdemokratisk riksdagsledamot. Hon efterlyser en långsiktig

strategi och menar dels att sex månader är för kort tid och dels att tillräcklig finansiering saknas. Jämfört med de 350 miljoner kronor som årligen har finansierats av ALI kommer endast 34 miljoner extra att kunna sökas i konkurrens med annan forskning hos FAS.

– Regeringen säger att forskning med så hög kvalitet klarar sig bra utan en basverksamhet. Och det kanske den hade gjort om det funnits samma möjligheter att söka pengar, men det blir bara möjligt att söka för en bråkdel av den forskning som finns nu, säger hon.

– När man avvecklar en myndighet är det inte särskilt lyckosamt om det tar lång tid, utan att det går snabbt och effektivt. De forskningsdelar som är bärkraftiga kommer att föras över på universiteten, säger Eva Uddén Sonnegård.

Obehaglig forskning?

Forskningsresultaten från ALI rimmar illa med de förslag om arbetsmarknadsåtgärder som alliansen lägger, menar Louise Malmström.

– Innan alliansen bildades så var det många borgerliga som även uttalade tveksamheter över själva forskningen. Är det att forskningen ligger på en

myndighet som är problemet, eller är det själva forskningen som är lite obehaglig?

Enligt Eva Uddén Sonnegård är det just den typen av diskussion som den nya regeringen vill undvika och att det också är främsta skälet till nedläggningsbeslutet. Regeringen vill inte hamna i en position där den kan få kritik för forskningen vid ALI.

– Det är inte ett ideologiskt problem, men vi vill undvika att det blir det. Om det kommer andra resultat kan oppositionen påstå att regeringen styr forskningsresultaten, säger hon.

Arbetslivsforskningen vid ALI har internationellt högt anseende och Arbetsmarknadsdepartementet har tagit emot protester från både svenska och utländska lärosäten. Brevet säger att kvaliteten på ALI:s forskning är mycket hög, men det talar enligt Eva Uddén Sonnegård snarare för än emot nedläggningen.

– Det har stärkt mig i tron att beslutet är rätt och att forskningen kommer att stå sig i konkurrensen. En majoritet av brevet kommer från universitet och högskolor och det säger väl något om var ALI:s forskning bör finnas, säger Eva Uddén Sonnegård.

Kraftfulla åtgärder krävs för att fler kvinnor ska bli professorer

I en skrivelse till regeringen betonar Högskoleverket att en del lärosäten inte prioriterar rekryteringsmålen för att öka andelen kvinnliga professorer. När rekryteringsmålen nu ska följas upp bör regeringen därför uppmärksamma resultaten av lärosätenas ansträngningar för att nå de uppsatta målen. Kraftfulla åtgärder i samband med uppföljningen skulle förstärka rekryteringsmålen möjlighet att åstadkomma förändring, skriver Högskoleverket i skrivelse till regeringen.

Anden kvinnor bland landets professorer är 17 procent och bland dem som doktorerat är chansen att bli professor dubbelt så stor för män som för kvinnor.

www.hsv.se

Genuskurser ställs in i Malmö

Malmö högskola ställer in vårens kurser i genusvetenskap på grund av en omorganisering. Genusvetenskap som ämne att komma att lämna området Teknik och samhälle för att flytta till ett nybildat område med arbetsnamn Politiska studier.

I samband med denna omorganisering har alla kurser i genusvetenskap utom c-kursen ställts in för vårterminen 2007. Antalet anställda kommer också att minska. A- och B-kurserna förväntas ges till hösten igen.

www.mah.se

Rättelse om Eva Lundgren

Genusperspektiv skrev i förra numret om uppgörelsen mellan Uppsala universitet och professor Eva Lundgren om hennes framtid på universitetet. Eva Lundgren utsattes för en granskning om det fanns skäl att misstänka vetenskaplig oredlighet i forskningen. Granskningen friade henne från misstankarna och Uppsala universitet har nu vidtagit åtgärder för att återupprätta Eva Lundgren som forskare.

Genusperspektiv skrev i förra numret att hennes avdelning läggs ner och att hennes forskning flyttas till sociologiska institutionen. Det är fel. Hennes avdelning omvandlas till en enhet inom sociologiska institutionen.

Dynamisk genusmiljö i Uppsala

Fundera på att inrätta en professur i genusvetenskap vid Uppsala universitet. Den rekommendationen ger den grupp inom Uppsala universitet som utrett Centrum för genusvetenskap vid universitetet.

I samband med inrättandet av Centrum för genusvetenskap vid Uppsala universitet hösten 2002 beslutades också att verksamheten skulle utvärderas av områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap.

Utvärderingsgruppen konstaterar i sin rapport att Centrum för genusvetenskap är en dynamisk och produktiv forskningsmiljö, där brytningspunkten mellan sociala och biologiska aspekter på kön har blivit ett kännetecken och en konkurrensfördel.

Centrum för genusvetenskap har en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö med en entusiastisk och handlingskraftig föreståndare som är skicklig på att skapa en positiv atmosfär och på att finna lösningar i hotande konflikter.

En annan styrka är satsningen på

gästforskare som också kraftigt ökat de externa medlen för forskning.

Forskningen kring sociala och biologiska aspekter på kön har lösts innovativt genom att man knutit till sig gästforskare med rötter i biologi, medicin och vetenskapssociologi. Brytningspunkten mellan sociala och biologiska aspekter på kön har blivit ett kännetecken och en konkurrensfördel.

Några svagheter som bedömargruppen pekar på är det låga antalet fasta anställningar och den alltför knapphändiga administrationen. Antalet män är för få och dessutom behöver inslaget av biologiska/naturvetenskapliga aspekter i grundutbildningen öka.

Utvärderargruppens uppfattning är dock att den verksamhet som påbörjats vid Centrum för genusvetenskap bör få kontinuitet genom fortsatt stöd från sina finansierare.

Nyligen utsåg Vetenskapsrådet Centrum för genusvetenskap till en av tre excellenta miljöer inom genusforskningen, som under en femårsperiod får 20 miljoner kronor.

Webbportal om svenska kvinnors kamp för kunskap

I Sverige infördes den allmänna folkskolan 1842. Denna gällde både flickor och pojkar. Det var däremot inte självklart att flickor skulle ha rätt till högre utbildning.

Kvinnohistoriska samlingarna vid Göteborgs universitetsbibliotek lanserar en webbportal om svenska kvinnors kamp för kunskap. Den innehåller en nyskriven historik, som redogör för sambandet mellan kvinnoemancipation, medborgarskap och utbildning, om flickskolornas framväxt och om kvinnornas intåg på universitetet.

Framträdande kvinnor inom utbildningsväsendet liksom pionjärer inom

olika akademiska ämnen porträtteras, och protokoll, brev och annat källmaterial från till exempel Kvinnliga medborgarskolan vid Fogelstad och Kvinnliga akademikers förening finns att läsa i fulltext. Den som vill följa den politiska utvecklingen hittar material under Offentligt tryck och i Årtalslistan. Ett hundratal fotografier från klassrum, akademiska föreningar och porträtt av enskilda kvinnor finns i databas.

Portalen är ett led i Kvinnohistoriska samlingarnas arbete med att beskriva kvinnorörelsens historia.

www.ub.gu.se/kvinn/portaler/kunskap/

Betty Pettersson, Sveriges första kvinnliga student, 1871.

Höjda fakultetsanslag ett hot mot genusforskningen

Den borgerliga regeringens satsning på höjda fakultetsanslag hotar bland annat genusforskningen. När konkurrensen om forskningsmedel på ett lärosäte ställer olika discipliner mot varandra är det de så kallade mjuka ämnena som får stryka på foten. Det skriver den socialdemokratiska riksdagsledamoten Magdalena Streiffert i en debattartikel.

Forskning utgör idag själva grunden för kunskapsutvecklingen i samhället. Den bidrar till att Sverige kan fortsätta konkurrera på den globala marknaden, med nya produkter, varor och tjänster. Det skapar tillväxt och nya arbetstillfällen i Sverige. Men forskning är också ett verktyg för att synliggöra dagens problem i samhället och för att finna lösningar för framtiden.

Som socialdemokrat är genusforskningen en viktig del eftersom att vi anser att de strukturer som är kopplade till kön behöver synliggöras. Strukturer som finns inom bland annat arbetslivet, skolan och domstolsväsendet.

Genusperspektiv efterfrågas

Vi ser också att fler yrken och branscher har ett genusperspektiv i sin verksamhet, bland annat inom utredningsarbeten och samhällsplanering.

Internationella organisationer, FN exempelvis, anser numera också att omvärldsuppfattningen kan vidgas genom att applicera ett genusperspektiv inom freds- och biståndsarbete och arbete för mänskliga rättigheter. Detta visar på de framsteg som gjorts inom området och som blir allt viktigare.

Det är dock inom områden där det finns väldigt lite om ens några resurser

för egen forskning utan beroendet av finansiering från staten är stort.

Jag ser därmed med oro över de förändringar som den nya borgerliga regeringen tänker göra inom forskningsområdet. I regeringsförklaringen skriver de att en ökad andel av forskningsresurserna skall fördelas genom fakultetsanslag till framstående forskningsmiljöer.

Manliga strukturer styr

Detta skulle kunna leda till att de mer prestigefyllda forskningsprojekten, och de traditionella ämnena, där det pågått forskning sedan flera årtionden tillbaka, blir de stora vinnarna. När konkurrensen om forskningsmedel på ett lärosäte ställer olika sektioner och discipliner mot varandra är det de så kallade mjuka ämnena som får stryka på foten.

Precis som i vilken annan bransch som helst finns det fortfarande hierarkiska och manliga strukturer inom högskolevärlden, framför allt på de äldre universiteten. Detta skulle drabba genusforskningen, med minskade anslag och minskade möjligheter.

Riktade anslag behövs

För att genusforskningen ska kunna bli fortsatt framgångsrik krävs långsiktighet. Därför anser jag att det behövs riktade anslag till denna typ av forskning.

Det betyder inte på något sätt att det är vi politiker som ska styra resultatet av forskningen, utan att vi ska ge förutsättningar för att den ska kunna bedrivas.

Forskningen ska tåla samma kvalitetsgranskning som andra discipliner och vara en del av den övriga forskningen, inte en isolerad ö.

För ett mer jämställt samhälle, är genusforskningen ett viktigt verktyg, men då krävs det riktade insatser för en bra och dynamisk forskning på området.

Magdalena Streiffert

Ordförande för Socialdemokratiska studentförbundet och riksdagsledamot i utbildningsutskottet

Ny bok om genus i pedagogiken

Ända in på 70-talet användes läromedel i skolan som utgick från att eleven var en pojke. Samtidigt har kön eller genus alltid funnits med i diskussionerna om lika eller olika undervisning för pojkar och flickor. Det skriver professor Inga Wernersson i en ny skrift som ger en introduktion till områden inom den pedagogiska forskningen där genusperspektiv används.

Skriften är den tolfte i en serie om genusperspektiv inom olika vetenskapsområden. Skriftserien ges ut av Högskoleverket i samarbete med Nationella sekretariatet för genusforskning.

Skriften går att beställa eller ladda ner gratis på www.genus.se

Jämställdhetsmyndighet i EU

Ett jämställdhetsinstitut för EU ska inrättas under 2007. Det placeras i Vilnius i Litauen och ska främja jämställdhet inom EU:s organisation och medlemsländer, samt sprida information om forskning och metoder.

Institutet kommer att ha 15 anställda, men antalet är tänkt att fördubblas till år 2013.

En huvuduppgift för institutet blir att samla in data i jämställdhetsfrågor och att kartlägga jämställdhetspolitiken i EU:s medlemsländer. Det ska även ge rekommendationer, analyser och expertkunskap om jämställdhet till medlemsländerna, samt organisera konferenser och seminarier.

Debatt

Vill du skriva en debattartikel som berör genusforskningens villkor?

Skicka i så fall ditt debattinlägg till Bosse Parbring, tel 031-773 56 01, e-post bosse.parbring@genus.se. Vi förbehåller oss rätten att av utrymmesskäl korta ner debattinlägget.

Kalendarium

- Om vård – genusperspektiv i klinisk verksamhet, utbildning och forskning. Nationell konferens i Umeå
www.umu.se 23-24 mars
- Religion on the Borders: New Challenges in the Academic Study of Religion. Konferens på Södertörns högskola
www.sh.se 19-22 april
- Past Present Future. From Women's Studies to Post-Gender Research Jubileumskonferens i Umeå.
www.umu.se/kvf 14-17 juni
- Gender perspectives on evolutionary biology. Internationell konferens i Uppsala
www.slu.se 20-25 aug
- 5th European Conference on Gender Equality in Higher Education. Berlin
www2.hu-berlin.de/eq-berlin2007/ 28-31 aug
- Fler arrangemang på www.genus.se

Eva Gothlin har avlidit

Genusforskningen har mist en viktig forskare, handledare och kollega.

Eva Gothlin var intill sin bortgång den 22 december 2006 knuten till Institutionen för genusvetenskap vid Göteborgs universitet. Hon var verksam som lärare och forskare och hade sin ämnesmässiga bakgrund i idé- och lärdomshistoria i Göteborg.

Det var som idéhistoriker hon gjorde sig namnkunnig som en av de främsta uttolkarna av Simone de Beauvoirs centrala verk *Le Deuxième Sexe* från 1949.

Hennes avhandling *Kön och existens, studier i Simone de Beauvoirs 'Le Deuxième Sexe'* kom 1991 och på engelska *Sex and Existence, Simone de Beauvoir's The Second Sex*, 1996.

Därefter gjorde hon flera uppföljande studier av de Beauvoirs könsanalys, den analys som i så hög grad grundlägger det moderna genusbegreppet.

Eva Gothlin blev också den första föreståndaren för Nationella sekretariatet för genusforskning 1998. Som företrä-

dare för genusforskningen gjorde hon en viktig och uppmärksam insats för att reda ut genusbegreppet, genom att beskriva dess innehåll och angreppssätt i skriften *Kön eller genus*, 2000.

Utredningen har sedan den publicerades av Nationella sekretariatet för genusforskning funnits på de flesta kurslistor i genusvetenskap och tillhör de mest citerade källorna om svensk genusforskning

Under de senaste åren har Eva Gothlins forskningsintresse vidgats till flera författarskap i filosofihistorien och hennes forskningssamarbete har också vuxit nationellt och internationellt. Men hennes tid för den forskning som hon älskade så hängivet blev periodvis begränsad av sjukdom.

Eva Gothlin har nu lämnat oss, de närmaste, vännerna, kollegerna och genusforskarna, i stor sorg och saknad.

Anne-Marie Morhed

Föreståndare för Nationella sekretariatet för genusforskning

Sekretariatets uppgifter

Nationella sekretariatet för genusforskning har till uppgift att främja svensk genusforskning i vid bemärkelse och verka för att betydelsen av genusperspektiv uppmärksammas i all forskning.

Detta sker bland annat genom utredningsarbete, informationsspridning, konferenser och seminarier.

I Nationella sekretariatet för genus-

forskningens uppgifter ingår bl a att:

- överblicka genusforskningen i Sverige och aktivt främja spridningen av dess resultat,
- analysera behovet av genusforskning inom alla vetenskapsområden, och
- arbeta för ökat medvetande om genusforskningens och genusperspektivens betydelse.

Nationella sekretariatet
för genusforskning

Genusperspektiv utges av Nationella sekretariatet för genusforskning, Göteborgs universitet, Box 200, 405 30 Göteborg. Tel 031-773 56 00 Fax 031-773 56 04. E-post sekretariat@genus.se. Webbplats www.genus.se. Genusperspektiv är gratis och kommer ut sex gånger om året. Ansvarig utgivare: Anne-Marie Morhed, föreståndare för sekretariatet, tel 031-773 56 03, e-post anne-marie.morhed@genus.se. Referensgrupp: Kenneth Abrahamson, FAS, Anne Hammarström, professor i folkhälsovetenskaplig genusforskning, Lisbeth Larsson, professor i litteraturvetenskap, Nina Lykke, professor i genusvetenskap, Ulf Mellström, professor i genus och teknik, Anne-Marie Morhed, föreståndare, Anna Lundh, utredare vid Högscoleverket, Birgitta Ohlsson, riksdagsledamot, Lena Olson, informatör, Annika Carlsson, riksdagsledamot, Magdalena Streiffert, riksdagsledamot, Lena Trojer, professor i IT och genusforskning och Majlène Westerlund Panke, Vetenskap & Allmänhet och Sällskapet Riksdagsmän och Forskare. Grafisk form: Daniel Burkhalter, E & B Reklambyrå AB. Tryckeri: Grafikerna Livréna i Kungälv AB. ISSN: 1652-3768. Upplaga: 4500. Prenumeration: Nätverkstan Ekonomitjänst, tel 031-743 99 05, e-post ekonomitjanst@natverkstan.net. Redaktör: Bosse Parbring, tel 031-773 56 01, e-post bosse.parbring@genus.se.